

VU Research Portal

Tussenregeling valutaresultaten

Ip, W.Y.

published in
FSVU Magazine
2012

document version
Publisher's PDF, also known as Version of record

[Link to publication in VU Research Portal](#)

citation for published version (APA)
Ip, W. Y. (2012). Tussenregeling valutaresultaten. *FSVU Magazine*, 2012(1), 8-9.

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal ?

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

E-mail address:
vuresearchportal.ub@vu.nl

Tussenregeling valutaresultaten

mr. W.Y. Ip*

1. Inleiding

Op 29 november 2011 heeft de Eerste Kamer ingestemd met het wetsvoorstel tot invoering van de zogenoemde tussenregeling voor valutaresultaten op deelnemingen.¹ De desbetreffende wetswijziging zal ingaan met terugwerkende kracht tot en met 8 april 2011 om 17.00 uur. De wetswijziging strekt ertoe de deelnemingsvrijstelling van artikel 13 van de Wet op de Vennootschapsbelasting 1969 (hierna: Wet VPB 1969) in bepaalde gevallen buiten werking te stellen voor valutawinsten op deelnemingen. Hiermee moet worden voorkomen dat belastingplichtigen op grond van Europese rechtspraak valutaverliezen op deelnemingen ten laste van hun winst kunnen brengen, terwijl latere valutawinsten door de werking van de deelnemingsvrijstelling onbelast blijven. In deze bijdrage wordt eerst ingegaan op de achtergrond van de tussenregeling (onderdeel 2). Vervolgens wordt de werking van de tussenregeling besproken (onderdeel 3). Deze bijdrage wordt afgesloten met een commentaar (onderdeel 4).²

2. Achtergrond

Op grond van de huidige deelnemingsvrijstelling van artikel 13 van de Wet VPB 1969 en jurisprudentie³ zijn valutaverliezen niet aftrekbaar van de winst en zijn valutawinsten daarvan vrijgesteld. Op 28 februari 2008 heeft het Hof van Justitie van de Europese Gemeenschappen (thans van de Europese Unie (hierna: HvJ EU)) arrest gewezen in de zaak Deutsche Shell (hierna: zaak-Deutsche Shell).⁴

.....
1 Wijziging van de Wet op de vennootschapsbelasting 1969 in verband met de invoering van een tussenregeling voor valutaresultaten op deelnemingen (Tussenregeling valutaresultaten op deelnemingen), Kamerstukken II 2010/11, 32 818, nr. 2.

2 Zie ook M. Sanders en A.J.A. Stevens, 'De tussenregeling voor valutaresultaten op deelnemingen', WFR 2011/1290.

3 HR 9 juni 1982, nr. 21 142, BNB 1982/230.

4 HvJ EG 28 februari 2008, zaak C-293/06 (Deutsche Shell), V-N 2008/13.8.

In deze zaak ging het om de behandeling van valutaverliezen op vermogen – het zogenoemde dotatiekapitaal – dat is geïnvesteerd in een vaste inrichting. Door de in Duitsland gevestigde Deutsche Shell was dotatiekapitaal verstrekt aan een in Italië gevestigde vaste inrichting. De vaste inrichting werd in 1992 ingebracht in een Italiaanse dochtervennootschap van Deutsche Shell. Vervolgens werden de aandelen in de dochtervennootschap verkocht en het dotatiekapitaal terugbetaald. Op het terugbetaalde dotatiekapitaal werd een valutaverlies geleden. In Italië kon het verlies niet ten laste van de winst worden gebracht. De vaste inrichting berekende haar winst namelijk in de lokale valuta, de Italiaanse lire. Het verlies kon ook niet ten laste van de winst van de Deutsche Shell worden gebracht, omdat in Duitsland het resultaat van de vaste inrichting werd vrijgesteld. De verkoopopbrengst werd in Duitsland namelijk als een terugbetaling van het in de vaste inrichting gestorte kapitaal aangemerkt. Dit had tot gevolg dat het valutaverlies zowel in Duitsland als in Italië buiten aanmerking bleef bij de berekening van de winst.⁵ Het HvJ EU heeft kort gezegd geoordeeld dat een valutaverlies op de Italiaanse lire naar zijn aard in Italië niet tot uitdrukking kan komen in de winst en daarom in Duitsland aftrekbaar moest zijn.⁶ Ondanks dat de zaak-Deutsche Shell geen directe gevolgen heeft voor de fiscale behandeling van valutaresultaten van vaste inrichtingen in Nederland,⁷

.....
5 In Italië: resterend dotatiekapitaal (historische wisselkoers) van ITL 83.658.896 minus terugbetaald dotatiekapitaal (actuele wisselkoers) van ITL 83.658.896.927 betekent een wisselkoersverlies van nihil. In Duitsland: resterend dotatiekapitaal (historische wisselkoers) van DM 234.567.179 minus terugbetaald dotatiekapitaal (actuele wisselkoers) van DM 111.868.677 betekent een wisselkoersverlies van DM 122.698.502.

6 De Duitse regeling vergroot namelijk het economische risico voor een Duitse vennootschap die in een andere lidstaat een onderneming wil oprichten, wanneer daar van een andere dan de Duitse munteenheid gebruik wordt gemaakt.

7 HR 4 mei 1960, BNB 1960/163, en 29 april 1959, BNB 1960/164 (Roepia-arresten (voorkoming van dubbele belasting op basis van de buitenlandse winst berekend in lokale valuta)).

* mr. W.Y. Ip is verbonden aan de Vrije Universiteit Amsterdam, Faculteit der Rechtsgeleerdheid, Afdeling Notarieel en Fiscaal Recht, en voorts werkzaam bij de Rechtbank Haarlem, Sector Bestuursrecht, Afdeling Belastingzaken. Deze bijdrage is in de eerstgenoemde hoedanigheid geschreven.

heeft de Staatssecretaris van Financiën (hierna: Staatssecretaris) in een persbericht van 8 april 2011 maatregelen aangekondigd om lichamen die valutaverliezen op deelnemingen in aftrek brengen, te verplichten ook hun valutawinsten in de winst op te nemen. De Staatssecretaris reageert daarmee op het standpunt van een aantal belastingplichtigen dat door de zaak-Deutsche Shell valutaverliezen op deelnemingen ten laste van de winst kunnen worden gebracht.⁸

3. Werking

Met de tussenregeling heeft de Staatssecretaris gekozen voor een tijdelijke oplossing voor de situatie waarin op grond van Europese rechtspraak valutaverliezen op deelnemingen in bepaalde gevallen ten laste van de winst kunnen worden gebracht, terwijl valutawinsten nog steeds vrijgesteld zijn onder de deelnemingsvrijstelling van artikel 13 van de Wet VPB 1969. De tussenregeling heeft alleen gevolgen voor belastingplichtigen die valutaverliezen daadwerkelijk ten laste van hun winst kunnen brengen op grond van Europese rechtspraak.⁹ De in het eerste lid van het nieuwe artikel 28b van de Wet VPB 1969 opgenomen hoofdregel houdt in dat de deelnemingsvrijstelling niet van toepassing is op opgekomen valutawinsten op deelnemingen, indien belastingplichtigen in een bepaald jaar valutaverliezen op deelnemingen ten laste van hun winst brengen of hebben gebracht. Deze hoofdregel leidt ertoe dat ingeval valutaverliezen op deelnemingen ten laste van de winst worden gebracht, alle opgekomen valutawinsten op die deelnemingen en alle andere deelnemingen in het jaar van verliesneming en latere jaren niet langer onder de deelnemingsvrijstelling vallen en dus belast zijn.¹⁰ In het tweede lid van het nieuwe artikel 28b van de Wet VPB 1969 is geregeld dat het eerste lid van dit artikel (de hoofdregel) overeenkomstig van toepassing is op valutawinsten op deelnemingen die direct of indirect zijn verkregen van verbonden lichamen,¹¹ voor zover bij deze lichamen de deelnemingsvrijstelling niet van toepassing zou zijn. Hiermee wordt voorkomen dat de tussenregeling eenvoudig kan worden ontgaan door deelnemingen over te dragen aan verbonden lichamen. De verbondenheid wordt beoordeeld op het tijdstip dat deelnemingen worden overgedragen. Dit brengt met zich mee dat bij belastingplichtigen die valutaverliezen ten laste van hun winst hebben gebracht en niet meer verbonden zijn met lichamen die deelnemingen houden, valutawinsten bij de verkrijgende lichamen toch worden belast.

.....
8 In de literatuur werd dit standpunt ook ter discussie gebracht, zie o.a. S. Douma, 'Valutaverlies op deelneming: aftrekbaar!', NTFR 2008/2327.

9 Zie Kamerstukken II 2010/11, 32 818, nr. 3 (MvT).

10 In de MvT wordt opgemerkt dat compartimentering van valutaresultaten uitdrukkelijk is uitgesloten, zodat opgekomen valutawinsten belast kunnen worden in een bepaald jaar dat ontstaan is door koersstijgingen in eerdere jaren.

11 In art. I, onderdeel A, van het wetsvoorstel tussenregeling valutaresultaten op deelnemingen is opgenomen dat de definitie van verbonden lichaam als bedoeld in art. 10a, vierde lid, van de Wet VPB 1969, van toepassing is.

Het derde lid van het nieuwe artikel 28b van de Wet VPB 1969 beoogt te voorkomen dat eenmaal ten laste van de winst gebrachte valutaverliezen op een deelneming nogmaals ten laste van de winst kunnen worden gebracht bij liquidatie van de desbetreffende deelneming. Hierdoor kunnen liquidatieverliezen pas in aanmerking worden genomen voor zover deze verliezen hoger zijn dan het saldo van de valutaresultaten die met betrekking tot die deelnemingen ten laste van de winst zijn gebracht. Tot slot is in het vierde lid van het nieuwe artikel 28b van de Wet VPB 1969 bepaald dat het eerste lid (de hoofdregel) niet van toepassing is op valutawinsten waarvan vaststaat dat deze niet ten laste van de winst kunnen worden gebracht. Hiermee laat de wetgever impliciet de toepassing van de in het eerste lid van het nieuwe artikel 28b van de Wet VPB 1969 opgenomen hoofdregel over aan het uiteindelijke oordeel van het HvJ EU. De tussenregeling treedt in werking met terugwerkende kracht tot en met 8 april 2011 om 17.00 uur. Dit om te voorkomen dat belastingplichtigen de heffing over (latente) valutawinsten ontgaan door deelnemingen vóór de inwerkingtreding van de tussenregeling aan binnen het concern aanwezige lichamen over te dragen.

4. Commentaar

In deze bijdrage is de tussenregeling valutaresultaten op deelnemingen in het kort besproken. De tussenregeling bevat een zekere mate van overkill.¹² Deze overkill ontstaat wanneer valutaverliezen van betreffende deelnemingen ten laste van de winst worden gebracht, terwijl valutawinsten van alle deelnemingen van belastingplichtigen in de winst worden betrokken. Bovendien is in de tussenregeling geregeld dat valutawinsten na de overdracht van deelnemingen aan verbonden lichamen ook in de winst worden betrokken. Op zichzelf is het begrijpelijk dat de wetgever wil voorkomen dat valutaverliezen op deelnemingen ten laste van de winst worden gebracht, terwijl valutawinsten onbelast blijven. De tussenregeling heeft immers tot doel een mismatch als gevolg van het mogelijke oordeel van het HvJ EU te voorkomen.¹³ Maar om de overkill weg te nemen zal de tussenregeling zodanig moeten worden aangepast dat het belasten van valutawinsten wordt gecompartmenteerd tot uitsluitend valutaverliezen die belastingplichtigen ten laste van hun winst hebben gebracht. Al met al zal de tussenregeling nog op veel problemen stuiten.¹⁴ Eerst maar eens afwachten of het HvJ EU zal toestaan dat valutaverliezen op deelnemingen ten laste van de winst worden gebracht.¹⁵

.....
12 Zie ook het NOB-commentaar op het wetsvoorstel Tussenregeling valutaresultaten op deelnemingen van 1 september 2011.

13 Volgens de MvT is een dergelijke onevenwichtigheid mede vanuit budgetair oogpunt niet wenselijk.

14 Het is dan ook maar de vraag of het wetsvoorstel tussenregeling valutaresultaten op deelnemingen EU-proof is.

15 Voor zover bekend zijn er nog geen procedures aanhangig.

“

De tussenregeling

heeft alleen gevolgen

voor belastingplichti-

gen die valutaverliezen

daadwerkelijk ten laste

van hun winst kunnen

brengen op grond van

Europese rechtspraak.

“

